

ÂDÂB VE ERKÂNINA UYULARAK GUSLETMEK (5)

(...dünden devam)

Yıkama ve meshetme yanlılarının görüşlerini derli toplu ve oldukça ayrıntılı ve-ren Kasimî, sonunda kendi görüşünü şöyle belirtiyor:

“Kuşkusuz, âyetin açık anlamından, iki kırâatin de (nasb ve cer kırâatlerinin) meshi farz kıldığı anlaşılır. İbn Abbâs ve başkaları da bu kanâattedirler. Peygamber (s.a.v.)’den rivâyet edilen sözlerde yıkamanın ağırlık kazanması, farzın üzerine ziyâde sonucudur. Peygamber (s.a.v.), âdetleri üzere namaz, oruç, hac gibi her farzı, kendi sünnetiyle destekleyip güçlendirmiştir. Temizlikte de böyle olmuştur. Hz. Peygamber (s.a.v.) (Allah’ın farz kıldığı mesh’ten daha fazlasını yaparak ayaklarını yıkamıştır).

Çorap ve mest üzerine meshetmenin câiz olması da ayağın mesih organı oldu-ğunu, âyette ayakların meshedilmesinin emredildiğini kanıtlar. Çünkü çorap ve mest üzerine meshetmenin, bu âyetten başka delîli yoktur. Zîrâ her sünnetin, mutlaka açıkça veya mânâ olarak Allah’ın Kitâbında bir temeli vardır. Bunu bil ve iyi belle. Doğruya ulaştıran Allah’tır.” (Kasimî, Mehâsinu’t-Te’vîl: 6/1896, Mısır, 1377-1958)

Hz. Peygamber’in, ayaklarını yıkaması, onun abdestteki farza kendiliğinden yap-tığı ilâvedir. Kasimî’nin dediği gibi Peygamber, nasıl farz namazlardan ayrı nâfile namazlar da kılmış ise, farz olan meshe de ilâve olarak zaman zaman ayaklarını yıka-mıştır. Ayakları meshetmek farz, yıkamak sünnettir.

Taberî’nin, Tefsîrinde ayrıntı ile zikrettiği üzere Allah Elçisinin, hem ayaklarını meshettiğine, hem de yıkadığına dâir rivâyetler vardır (Bkz. Câmi’u’l-beyân: 6/128-135). Bunları, Allah Elçisinin, bazen ayaklarını yıkayıp bazan da mehsettiği şeklinde bağ-daştırmak mümkündür. Hiç şüphe yok ki Kur’ân’ın emri mesihtir. Farz olan budur. Mesih, ıslak eli bir uzva hafifçe sürmek demektir. Bu, hafif yıkama sayılır. Mesih yapmakla Kur’ân’ın emri yerine gelmiş olur. Ancak Allah’ın Elçisi, Kur’ân’ın emrinden fazlasını da yapmış, her zaman olmasa da çoğu kez ayaklarını yıkamıştır. Sıcak yerlerde ayakları yıkamak, vücudu dinlendirir. Ayakları yıkamak farz değil, Peygamber’in sün-netidir. Böyle yapılırsa abdest daha mükemmel olur. Çünkü ayak yıkanmakla, mesihten daha iyisi yapılmış olur, Allah’ın emri yerine gelir. Soğuk, su azlığı gibi bir

sebeple ayakları meshetmekle de yetinilebilir. Ama normal zamanlarda ayakları yıkamak sün-nete daha uygun olur.

Âyette mestten söz edilmemiştir. Fakat Allah Elçisinin giydiği mestler, ayakka-bılar ve çoraplar üzerine meshettiğine dâir rivâyetler de vardır. Meselâ Ca'fer ibn 'Amr'ın, babasından naklen: "*Peygamber(s.a.v.)'in, sarığı ve ayakkabıları üzerine mes-hettiğini gördüm*"

dediği rivâyet edilir (

Âli İmrân Sûresi: 70-71)

. Muğîre ibn Şu'be de Pey-gamber(s.a.v.)'in, sarığı ve ayakkabısı üzerine meshettiğini rivâyet etmektedir (

Muslime-Unsere Nachbarn, Beiträge zum Gespräch Über den Glauben von: Willi Höpfner, Gerhard Jasper, Paul Löffler und Ullrich Schon, Verlg Otto Lanbeck, Frankfurt am Main, s. 29-30

)

. Yine Muğî-re:

"Peygamber(s.a.v.)'in, abdest alıp çorapları ve ayakkabıları üzerine meshetti"

ğini rivâyet etmiştir. (

Tefsîr, 2/35)

.

(devamı yarın..)